

วิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาสภาพการจัดการเรียนร่วมและความต้องการการนิเทศในโรงเรียนแกนนำด้านการศึกษาพิเศษที่ดำเนินการและได้รับการคัดเลือกจากสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพิษณุโลกแต่เดิม ก่อนที่จะเปลี่ยนการบริหารจัดการเป็นแบบเขตพื้นที่การศึกษา จำนวน 9 โรงเรียนตามอำเภอต่างๆ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จังหวัดพิษณุโลก ทั้งสามเขตพื้นที่การศึกษา นำเสนอเป็น 2 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนร่วมของสถานศึกษา ซึ่งเป็นข้อมูลตามสภาพจริงที่ดำเนินการโดยการสังเกตและสอบถามจากผู้บริหาร จากครู นักเรียนและผู้เกี่ยวข้อง ในการจัดการศึกษา เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในตอนนี้เป็น 2 ประเด็นคือ

ประเด็นที่ 1 การจัดสภาพการเรียนร่วม เกี่ยวกับความพร้อมทางด้านบุคลากร การจัดการอบรม การศึกษาดูงานและการสรุปผลการดำเนินงาน

ประเด็นที่ 2 ความพร้อมด้านสถานที่และการให้บริการสิ่งจำเป็น

ตอนที่ 2 เป็นข้อมูลที่สะท้อนให้เห็นแนวคิดในการจัดการเรียนร่วมและความต้องการการนิเทศของผู้บริหาร ครูผู้สอนและผู้ปกครอง ที่ได้มาจากการสังเกตและการสัมภาษณ์เชิงลึกในเนื้อหา 5 ดังนี้

ด้านที่ 1 การจัดการเรียนการสอน

ด้านที่ 2 หลักสูตรและการใช้หลักสูตร

ด้านที่ 3 การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

ด้านที่ 4 สื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอน

ด้านที่ 5 การวัดผลและประเมินผล

นำเสนอด้วยวิธีการพรรณนาวิเคราะห์

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนร่วมของสถานศึกษา
 ประเด็นที่ 1 การจัดสภาพการเรียนร่วม เกี่ยวกับความพร้อมทางด้านบุคลากร
 และสภาพเป็นจริงทั่วไปในสถานศึกษา นำเสนอในตาราง 4-7

ตาราง 4 บุคลากรและจำนวนนักเรียนในโรงเรียนที่จัดการเรียนร่วม

ที่	ชื่อโรงเรียน	จำนวนบุคลากรครูและนักเรียน					
		ครูทั้งหมด	ครูที่รับ ผิดชอบ การศึกษา พิเศษ	ร้อยละ	นักเรียนทั้งหมด	นักเรียนที่มีความต้องการ พิเศษ	ร้อยละ
1	วัดเนินมะคึก	18	2	11.11	305	21	6.89
2	บ้านปลักแรด	39	2	5.12	707	25	3.54
3	ชุมชน 2 บ้านกกไม้แดง	19	2	10.52	358	30	8.38
4	บ้านเนินมะปราง	30	1	3.34	716	30	4.19
5	บ้านวังสาร	11	1	9.00	142	13	9.16
6	วัดกระบังมังกสาสาม	19	1	5.26	328	13	3.97
7	วัดน้ำคอบ	16	2	12.50	270	14	5.19
8	ชุมชน 8 ราษฎร์อุทิศพิทยา	22	2	9.09	513	15	2.93
9	บ้านนาจาน	12	1	8.34	195	7	3.59

จากตาราง 4 พบว่าทุกโรงเรียนมีครูที่รับผิดชอบการศึกษาพิเศษ 1-2 คน ร้อยละของครูที่รับผิดชอบการศึกษาพิเศษ สูงกว่าโรงเรียนอื่นๆ ที่มี 2 ลำดับแรกคือโรงเรียนวัดน้ำคอบ (ร้อยละ 12.50) และโรงเรียนวัดเนินมะคึก(ร้อยละ11.11) ร้อยละของครูที่รับผิดชอบการศึกษาพิเศษต่ำกว่าโรงเรียนอื่นๆ 2 ลำดับสุดท้ายคือโรงเรียนบ้านปลักแรด(ร้อยละ 5.12) และโรงเรียนบ้านเนินมะปราง(ร้อยละ 3.34) สำหรับโรงเรียนที่มีร้อยละของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษสูงสุดที่มี 2 ลำดับแรก คือโรงเรียนบ้านวังสาร(ร้อยละ 9.16)และโรงเรียนชุมชน 2 บ้านกกไม้แดง (ร้อยละ 8.38) และโรงเรียนที่มีร้อยละของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษต่ำสุดที่มี 2 ลำดับสุดท้าย คือโรงเรียนบ้านปลักแรด(3.54)และโรงเรียนชุมชน 8 ราษฎร์อุทิศพิทยา (2.93)

ตาราง 5 ครูที่มีวุฒิการศึกษาและครูที่มีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน

ที่	โรงเรียน	จำนวนครูทั้งหมด	จำนวนครูที่มีส่วนร่วม	ร้อยละ	จำนวนครูที่อบรมการศึกษาพิเศษ	ร้อยละ	จำนวนครูที่มีวุฒิการศึกษาพิเศษ	ร้อยละ
1	วัดเนินมะคึก	18	8	44.45	2	11.12	0	0
2	บ้านปลักแรด	39	10	25.64	39	100.00	0	0
3	ชุมชน 2 บ้านกกไม้แดง	19	18	94.74	2	10.53	0	0
4	บ้านเนินมะปราง	30	3	10.00	2	6.67	1	3.33
5	บ้านวังสาร	11	11	100.00	11	100.00	1	9.00
6	วัดกระบังมิ่งคลาราม	20	5	25.00	3	15.00	0	0
7	วัดน้ำคบ	16	9	56.25	4	25.00	0	0
8	ชุมชน 8 ราษฎร์อุทิศพิทยา	22	22	100.00	2	9.09	0	0
9	บ้านนาจาน	12	8	66.67	2	16.67	0	0

จากตาราง 5 พบว่าโรงเรียนที่มีร้อยละของครูที่มีส่วนร่วมในการสอนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษสูงสุด 2 โรงเรียนคือโรงเรียนชุมชน 8 ราษฎร์อุทิศพิทยาพิทยาและโรงเรียนบ้านวังสาร สำหรับโรงเรียนที่มีร้อยละของครูที่มีส่วนร่วมในการสอนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษต่ำสุด 2 โรงเรียนคือโรงเรียนบ้านปลักแรดและโรงเรียนวัดกระบังมิ่งคลาราม

ส่วนร้อยละของครูที่ได้รับการอบรมการศึกษาพิเศษมากที่สุดคือโรงเรียนบ้านวังสารและโรงเรียนบ้านปลักแรด ส่วนโรงเรียนที่มีร้อยละของครูที่ได้รับการอบรมการศึกษาพิเศษคือโรงเรียนชุมชน 8 ราษฎร์อุทิศพิทยาและโรงเรียนบ้านเนินมะปราง

สำหรับครูที่มีวุฒิการศึกษาพิเศษ มี 2 โรงเรียน คือ โรงเรียนบ้านวังสาร (ร้อยละ 9.09) และโรงเรียนบ้านเนินมะปราง (ร้อยละ 3.33)

ตาราง 6 จำนวนคณะกรรมการจัดการศึกษาพิเศษ

โรงเรียน	จำนวน คณะ กรรมการ	ตำแหน่ง					
		ผู้บริหาร	ผู้ช่วยผู้บริหาร	ครูผู้สอน	ครูการศึกษา พิเศษ	ครูแนะแนว	ผู้ปกครอง
วัดเนินมะคึก	10	1	1	6	1	-	1
บ้านปลักแรด	8	1	1	5	1	-	1
ชุมชน 2 บ้านกกไม้แดง	18	1	1	13	1	-	1
บ้านเนินมะปราง	4	1	1	1	1	-	-
บ้านวังสาร	5	1	1	1	1	1	-
วัดกระบังมิ่งคลาราม	8	1	1	3	1	1	1
วัดน้ำคอบ	4	1	1	1	1	-	-
ชุมชน 8 ราษฎร์อุทิศพิทยา	8	1	1	5	1	-	-
บ้านนาจาน	4	1	1	1	1	-	-
รวม	69	9	9	36	9	3	4

จากตาราง 6 พบว่าโรงเรียนที่มีคณะกรรมการจัดการศึกษาพิเศษมากที่สุด 2 ลำดับแรก คือโรงเรียนชุมชน 2 บ้านกกไม้แดง(18 คน)และโรงเรียนวัดเนินมะคึก (10 คน) โรงเรียนที่มี คณะกรรมการจัดการศึกษาพิเศษน้อยที่สุด 3 ลำดับสุดท้าย คือโรงเรียนบ้านนาจาน โรงเรียน วัดน้ำคอบและโรงเรียนบ้านเนินมะปราง (4 คน)

เมื่อพิจารณาดำแหน่งของบุคลากรที่ร่วมเป็นคณะกรรมการจัดการศึกษาพิเศษพบว่า มีจำนวนมาก ไปถึงร้อยละ 100 ลำดับคือ ครูผู้สอน ผู้บริหาร ผู้ช่วยผู้บริหาร ครูการศึกษาพิเศษ ครูแนะแนวและผู้ปกครอง

ตาราง 7 จำนวนผู้ปกครองที่ให้ความร่วมมือในการจัดการเรียนร่วม

โรงเรียน	จำนวนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ	จำนวนผู้ปกครอง	ร้อยละของผู้ปกครอง
วัดเนินมะคึก	21	21	100.00
บ้านปลักแรด	25	25	100.00
ชุมชน 2 บ้านกกไม้แดง	30	30	100.00
บ้านเนินมะปราง	30	24	80.00
บ้านวังสาร	13	10	76.92
วัดกระบังมิ่งคลาราม	13	9	69.23
วัดน้ำคอบ	14	14	100.00
ชุมชน 8 ราษฎร์อุทิศพิทยา	15	15	100.00
บ้านนาจาน	7	7	100.00

จากตาราง 7 พบว่าโรงเรียนที่ผู้ปกครองที่ให้ความร่วมมือในการจัดการเรียนร่วมนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ ครบร้อยละ 100 จำนวน 6 โรงเรียน และโรงเรียนที่มีผู้ปกครองที่ให้ความร่วมมือในการจัดการเรียนร่วมนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษน้อยกว่านักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ 2 ลำดับสุดท้าย คือ โรงเรียนบ้านวังสาร (ร้อยละ 76.92) และโรงเรียนวัดกระบังมิ่งคลาราม (ร้อยละ 69.23)

ประเด็นที่ 2 ความพร้อมด้านการจัดการเรียนการสอน รายละเอียดดังตาราง 8

ตาราง 8 ความพร้อมของโรงเรียน ในเรื่องอาคารสถานที่และการให้บริการสิ่งจำเป็น

โรงเรียน	ห้องสอนเสริม		การให้บริการสิ่งจำเป็น	
	มี	ไม่มี	มีการให้บริการ	ไม่มีการให้บริการ
วัดเนินมะคึก	/	-	/	-
บ้านปลักแรด	/	-	/	-
ชุมชน 2 บ้านกกไม้แดง	/	-	/	-
บ้านเนินมะปราง	-	/	-	-
บ้านวังสาร	/	-	/	-
วัดกระบังมั่งคลาราม	/	-	-	/
วัดน้ำคอบ	/	-	-	-
ชุมชน 8 ราษฎร์อุทิศพิทยา	-	-	-	-
บ้านนาจาน	-	/	-	/
รวม	7	2	5	4

จากตาราง 8 พบว่า โรงเรียนที่มีความพร้อมด้านอาคารสถานที่มี 7 โรงเรียนที่มีห้องสอนเสริม มี 2 โรงเรียน ที่ไม่มีห้องสอนเสริมได้แก่โรงเรียนบ้านนาจานและโรงเรียนบ้านเนินมะปราง โรงเรียนที่ไม่มีการให้บริการสิ่งจำเป็นแก่โรงเรียนเครือข่ายและโรงเรียนทั่วไปมี 4 โรงเรียนที่มีการให้บริการจำเป็นแก่โรงเรียนเครือข่ายและโรงเรียนทั่วไป มี 5 โรงเรียน

ตาราง 9 การจัดการอบรม การศึกษาครูงานและสรุปรายงานผลการดำเนินงานของ
สถานศึกษา

โรงเรียน	การอบรมเกี่ยวกับ การศึกษาพิเศษ		การศึกษาครูงาน		สรุปผล การดำเนินงาน ของสถานศึกษา
	มี	ไม่มี	มี	ไม่มี	มี
วัดเนินมะตึก	/	-	-	/	/
บ้านปลักแรด	/	-	/	-	/
ชุมชน 2 บ้านกกไม้แดง	/	-	-	-	/
บ้านเนินมะปราง	-	/	-	-	/
บ้านวังสาร	/	-	-	-	/
วัดกระบังมังคลาราม	-	-	-	-	/
วัดน้ำคอบ	/	-	-	-	/
ชุมชน 8 ราษฎร์อุทิศพิทยา	-	-	-	-	/
บ้านนาจาน	-	-	-	-	/
รวม	7	2	2	7	9

จากตาราง 9 ครูในโรงเรียนกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ได้รับการอบรมเกี่ยวกับการศึกษาพิเศษ มีจำนวน 7 โรงเรียนคิดเป็นร้อยละ 77.77 สำหรับโรงเรียนกลุ่มตัวอย่างที่จัดกิจกรรมศึกษาครูงาน พบว่ามีเพียง 2 โรงเรียนที่จัดกิจกรรมศึกษาครูงาน คิดเป็นร้อยละ 22.22

สำหรับการสรุปรายงานการประเมินผลการจัดการศึกษาพิเศษเรียนร่วมพบว่าทุกโรงเรียนมีการดำเนินการ

ตอนที่ 2 แนวคิดในการจัดการเรียนร่วมและความต้องการการพิเศษในโรงเรียนแกนนำ ด้านการศึกษาพิเศษ

1. ด้านการจัดการเรียนการสอน

จากการศึกษาสภาพจริงของการจัดการเรียนร่วมและความต้องการพิเศษตามสภาพจริงและวิเคราะห์ตามประเด็นที่ค้นพบสรุปได้ดังนี้

1.1 นโยบายการจัดการเรียนการสอน

แนวคิดจากการสัมภาษณ์

ผลการศึกษาพบว่า ผู้บริหารส่วนใหญ่ ให้ความสำคัญของการจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กที่มีความต้องการพิเศษกับเด็กปกติจากนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการสำนักงานการประถมศึกษาแห่งชาติ สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดและสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ โดยเน้นให้ โรงเรียนรับนักเรียนทุกคนที่อยากและมีความสามารถพอที่จะมาเรียนร่วมได้เข้าเรียน

ในการจัดการเรียนร่วมมีให้กับเด็กที่มีความต้องการพิเศษก็คือ ความมุ่งหวังให้เด็กมีโอกาสเป็นสมาชิกในสังคมอนาคตที่มีความสามารถช่วยเหลือตนเองได้อยู่ในสังคมได้ซึ่งเป็นการหมายชัดเจนเชิงนโยบายในใจของผู้บริหารโรงเรียน การที่นักเรียนเข้าเรียนร่วมในโรงเรียนจะกำหนดให้มี ยี่สิบประกันคุณภาพของนักเรียน มีการให้บริการถึงระดับ การจัดการเรียนร่วมซึ่งในแต่ละโรงเรียนได้นำนโยบายไปปฏิบัติอย่างเป็นขั้นตอน

ดังคำกล่าวของผู้บริหารโรงเรียน ดังต่อไปนี้

“เป็นนโยบายของโรงเรียนเกี่ยวกับเด็กพิเศษและเป็นนโยบายจาก สปช. เน้นทุกพื้นที่เลย ในการรับเด็ก ทุกคนต้องได้เรียน”

“เป็นนโยบายของสำนักงานการประถมศึกษาแห่งชาติ มีนโยบายที่ให้เด็กเรียนร่วมในโรงเรียนได้ ทั่วทั้งจังหวัด”

“ของกระทรวงเราได้กำหนดไว้เลยว่าประกันต่าง ๆ ต้องให้บริการเด็กพิเศษ”

สำหรับครูผู้สอน จากการศึกษาพบว่าครูผู้สอนปฏิบัติตามนโยบายของผู้บริหารที่ต้องการให้จัดการเรียนการสอนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติ

สำหรับผู้ปกครอง จากการศึกษาพบว่า ต้องการให้ลูกได้รับการศึกษาในโรงเรียนที่อยู่ใกล้บ้าน แต่เป็นห่วง ไม่กล้าพาลูกที่ไม่ปกติเข้าเรียน เกรงจะได้รับความรังเกียจและถูกแกล

ความต้องการการพิเศษผลการศึกษาพบว่า

มีผู้บริหารบางโรงเรียนได้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับนโยบายที่ไม่ชัดเจนและไม่มีประสบการณ์ในการจัดการเรียนร่วม

สำหรับครูผู้สอนให้ข้อมูลว่านโยบายไม่ชัดเจนและไม่เข้าใจการจัดการเรียนร่วม สำหรับผู้ปกครองต้องการนำบุตรหลานเข้าเรียนในโรงเรียนสนองนโยบายของ รัฐบาล

1.2 การประชาสัมพันธ์

แนวคิดจากการสัมภาษณ์

ผลการศึกษาพบว่าเมื่อกลุ่มตัวอย่างรับทราบนโยบายจากหน่วยงานต้นสังกัด มีผู้บริหารโรงเรียนแกนนำด้านการศึกษาพิเศษ บางรายก็ได้แจ้งข่าวสารให้ผู้ปกครองและชุมชน ได้รับทราบในรูปแบบวิธีการต่างๆ เช่น การประชุมผู้ปกครองและคณะกรรมการสถานศึกษาเพื่อ แจ้งข่าวให้ทราบ การกระจายข่าวโดยการใช้เอกสารแผ่นพับ การกระจายข่าวออกเสียงตามสาย ในหมู่บ้านบางโรงเรียน ให้ครูฝ่ายสัมพันธ์ชุมชนออกสำรวจตามบ้าน บางแห่งให้ครูประชาสัมพันธ์นอกพื้นที่บางแห่งใช้การฝากข่าวสารกับบุคลากรในหน่วยในราชครู ช่วยประชาสัมพันธ์ นอกพื้นที่ นอกจากการประชาสัมพันธ์แล้วหลายโรงเรียนได้ขยายแนวคิดวิธีการดำเนินงาน โดยการสร้างเครือข่าย ชักชวน โรงเรียนอื่นร่วมดำเนินงานในลักษณะเดียวกันเพื่อร่วมรับทราบแนว ทางปฏิบัติแลกเปลี่ยนวิธีการดำเนินงานและการแก้ไขปัญหาต่างๆ ที่โรงเรียนจะเป็นต้นแบบ เครือข่ายหากโรงเรียนใกล้เคียงมิได้เปิดดำเนินการ กงรจัดทบทเรียนร่วมก็ยังมีโอกาสส่งข้อมูล ให้กับประชาชนที่มีความต้องการใช้นโยบาย การจัดการศึกษาพิเศษให้ได้รับทราบและมาใช้บริการ ได้

ผลจากการประชาสัมพันธ์ดังกล่าวได้ผลดี ดังคำให้สัมภาษณ์กล่าวว่า

“ได้รับความชื่นชมจากชาวบ้านมาก” (ผู้บริหาร)

“ผู้ปกครองให้ความร่วมมือ ถ้ามีเด็กหรือลูกพิการเข้ามาเรียน สามารถนำมาเรียน ได้เลย” (ผู้บริหาร)

“ทำให้เด็กที่มีความพิการชื่นชอบ ชุมชนเข้าใจในความตั้งใจจริงมากขึ้นอย่างใน เดือนเมษายนที่ผ่านมาได้รับเงิน 200,000- กว่าบาท จาก อบต ชุมชนต่างๆ โดยเฉพาะโรงเรียน อนุบาลที่ อบต รับผิดชอบก็มาใช้สถานที่ที่โรงเรียนเรา” (ผู้บริหาร)

“มีการประชาสัมพันธ์จากการประชุมผู้ปกครอง จากแผ่นพับและการออกเสียง ตามสายบ้าง” (ครูผู้สอน)

กิจกรรมประชาสัมพันธ์ โครงการจัดการศึกษาพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติ ได้ส่ง ถึงผู้ปกครองและชุมชน โดยกลุ่มผู้ปกครองที่ให้ข้อมูลแจ้งว่าได้รับทราบเรื่องการเปิดสอนนักเรียน พิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติในโรงเรียนจากการประชุมผู้ปกครองและสถานศึกษา จากที่ประชุม ประจำเดือนหรือจากการ ประชาสัมพันธ์ของครูผู้รับผิดชอบการสอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ไปแจ้งข่าวถึงที่บ้านของนักเรียนในส่วนของผู้ปกครองจากการสัมภาษณ์ พบว่าผู้ปกครองส่วนใหญ่รับทราบถึงโครงการ เด็กพิการเรียนร่วมกับเด็กปกติ จากการประชาสัมพันธ์ของภาครัฐบาล จากการประชาสัมพันธ์ของโรงเรียนในการประชุมผู้ปกครองนักเรียนบ้างในการประชุม

คณะกรรมการสถานศึกษาบ้าง ซึ่งหน่วยงานสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดมีเครือข่าย การประชาสัมพันธ์ได้กว้างขวาง ทั้งการแจ้งข่าวสารโดยตรงในที่ประชุม การประชาสัมพันธ์ ด้านเอกสารแผ่นพับ การออกเสียงตามสายในหมู่บ้าน การประชาสัมพันธ์โดยฝากข่าวไป กับบุคลากรในหน่วยงานราชการ เช่น ศึกษานิเทศก์อำเภอและยังมีการเจาะประเด็นส่งครูจาก โรงเรียนไปสำรวจตามบ้าน แล้วประชาสัมพันธ์ชักชวนผู้ปกครองให้ส่งบุตรหลานที่พิการมา เรียนร่วมกับเด็กปกติในโรงเรียนซึ่งได้ผลมาก

ความต้องการการนิเทศเกี่ยวกับการประชาสัมพันธ์

ผลการศึกษาจากการสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียนต้องการได้รับการสนับสนุนในเรื่องรูปแบบการประชาสัมพันธ์และการได้รับความร่วมมือจากชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สำหรับครูผู้สอนต้องการรูปแบบการประชาสัมพันธ์และความร่วมมือในการจัดการเรียนรวมจากผู้ปกครอง สำหรับผู้ปกครองต้องการข้อมูลการประชาสัมพันธ์ที่มีความชัดเจนและเป็นไปในแนวเดียวกัน

1.3 การจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนให้เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอน

แนวคิดในการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียน

ผลการศึกษาโดยสรุปของผู้บริหารผู้บริหารพบว่าการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนเกี่ยวกับสถานที่สิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ก็เอื้ออำนวยต่อการจัดการเรียนรวมมี ส่วนใหญ่จัดเป็นห้องสอนเสริม มีสิ่งอำนวยความสะดวก เช่น เครื่องออกกำลังกาย การแยกห้องเรียนเป็นกรณีพิเศษ การแบ่งส่วนของห้องเรียนเป็นห้องพิเศษ สภาพแวดล้อมต่าง ๆ โดยการปลูกต้นไม้ให้ความร่มรื่นและดูแลความสะอาดอยู่เสมอจัดห้องสอนเสริมโดยมีวัสดุอุปกรณ์พอสมควร เพื่อให้ นักเรียนได้ฝึกและใช้ในบางโรงเรียนที่ไม่มีห้องสอนเสริม ก็จะจัดแบบปกติทั่วไปและสอนตอน เล็กเรียน

โรงเรียนที่มีการเตรียมการด้านอาคารสถานที่ มีห้องพิเศษให้กับเด็กพิเศษโดยเฉพาะที่เรียกว่า "ห้องสอนเสริมสำหรับเด็กพิเศษ" มีการจัดให้นักเรียนไปเรียนรวมแบบเต็มเวลาโดยจะจัดแบ่งไปเรียนเสริมในห้องเรียนพิเศษกับครูพิเศษวันละ 1 ชั่วโมง มีการจัดให้นักเรียนได้เรียนกับครู ที่รับผิดชอบเด็กที่มีความต้องการพิเศษหลังเลิกเรียน ดังคำสัมภาษณ์ของครูผู้สอนให้ข้อมูลว่า

"มีห้องพิเศษค่ะ ผอ.ให้แยกมาเป็นห้องพิเศษ เพื่อความสะดวกในการดำเนินการ และเจ้ามมีหน่วยงานต่าง ๆ มาขอศึกษาดูงานค่ะ"

"ก็มีการจัดให้เด็กอยู่ในชั้นเรียน แบ่งไปเรียนเสริมในห้องเรียนพิเศษกับครูพิเศษ วันละ 1 ชั่วโมงต่อคน ส่วนเวลาที่เหลือได้อยู่ในชั้นเรียน อยู่กับเพื่อน"

"ก็จัดให้เรียนในระดับที่เขาเรียนอยู่กับเพื่อนๆ แบบเต็มเวลา แล้วพอเลิกเรียนครู ที่รับผิดชอบ ก็จะนำมาห้องพิเศษค่ะ เด็กก็มีการพัฒนาขึ้นบ้างตามศักยภาพของแต่ละคนและเราจะให้นักเรียนเข้ามาใช้เป็นลักษณะของห้องสมุดทุกคน"

“จัดให้เรียนแบบเต็มเวลาแล้วพอเลิกเรียนครูที่รับผิดชอบก็จะนำมาห้องเรียนพิเศษค่ะ”

การจัดการเรียนการสอนที่ตรงจุดประสงค์ของโครงการจัดการเรียนร่วม คือ ต้องการให้เด็กพิการได้เรียนร่วมกับเด็กปกติดังข้อมูลที่พบจากการสัมภาษณ์ ครูผู้สอน ดังนี้

“เด็กส่วนใหญ่จะเรียนร่วมกับเด็กปกติ มีสื่อ อุปกรณ์ในการพัฒนา”

“มีสื่อ อุปกรณ์และสิ่งจำเป็นในห้องเรียนที่มีนักเรียนเรียนร่วม ซึ่งเราอยากให้มีห้องสอนเสริมให้กับนักเรียนพิเศษโดยเฉพาะนะคะ”

จากการสัมภาษณ์ผู้ปกครองพบว่ามีผู้ปกครองไว้ใจส่งบุตรหลานเข้ามาเรียนร่วมกับเด็กปกติโดยผู้ปกครองรับทราบการจัดการเรียนร่วม แต่ไม่ค่อยมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียน เนื่องจากไม่มีเวลาเพราะต้องประกอบอาชีพ

“ไม่มีส่วนร่วมนี้หรอก ครูพาจะเป็นคนทำ แล้วถามข้อมูลเกี่ยวกับลูกเราแค่นั้น”

“มีนะ แต่อยากให้ลูกเกิดการเรียนรู้อะไรร่วมกับเพื่อน ๆ เขาบ้าง”

“ไม่ค่อยมีเวลาหรอกนะ....ก็เข้าร่วมประชุมในบางครั้ง”

“เข้าร่วมประชุมในบางครั้ง บางครั้งก็ติดธุระไม่ได้”

ความต้องการด้านการจัดหาทรัพยากรจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนให้อุปกรณ์จัดการเรียนการสอน

ผลการศึกษาค้นคว้า ผู้บริหารต้องการคำชี้แนะเกี่ยวกับการจัดสถานที่ที่เป็นสัดส่วนและเหมาะสมกับความพิการของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ สำหรับครูผู้สอนต้องการคำชี้แนะเกี่ยวกับสภาพการจัดห้องสอนเสริม ที่เอื้อต่อการสอนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ สำหรับผู้ปกครองต้องการเพียงให้บุตรหลานเกิดการเรียนรู้อะไรร่วมกับเพื่อน ๆ ได้

4.4 การประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดในการประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ในการดำเนินงานเกี่ยวกับการเรียนรู้อะไรร่วมกับเพื่อน ๆ นั้นทางโรงเรียนได้มีการติดต่อประสานงานกับหน่วยงานอื่น ๆ ได้แก่

1) ศูนย์การศึกษาพิเศษเขตการศึกษา 7 ซึ่งศูนย์ดังกล่าวจะมีบริการจัดการอบรมครูหรือบุคลากรของโรงเรียน เช่น เรื่องการจัดทำ IEP การจัดการเรียนการสอน การแลกเปลี่ยนข้อมูลความรู้ เป็นต้น

2) สปอ.สปจ.พิษณุโลก เกี่ยวกับเรื่องงบประมาณจัดซื้อสื่อการเรียนการสอน

3) บ้านสองแคว ให้ความรู้เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนและแลกเปลี่ยน

ข้อมูลซึ่งกันและกัน

4) โรงพยาบาลพุทธชินราช ให้บริการตรวจและทำกายภาพบำบัด ฟันฟู

สมรรถภาพทางร่างกาย

5) โรงพยาบาลบางกระทุ่ม ให้ความช่วยเหลือแลกเปลี่ยนบุคลากร ให้ยืมสื่อ อุปกรณ์และการเป็นวิทยากรให้ความรู้แก่ครูผู้สอน

6) ประชาสงเคราะห์จังหวัด ให้ความช่วยเหลือในการทำทะเบียนประวัติ นักเรียน จัดทุนการศึกษา เรื่องเงินสงเคราะห์ให้ครอบครัว

7) ศูนย์การศึกษาพิเศษสถาบันราชภัฏพิบูลสงคราม ให้ความช่วยเหลือเกี่ยวกับการยืมสื่อ อุปกรณ์ และ การบำบัดหรือคำแนะนำในการบำบัด

8) เจ้าหน้าที่อนามัย สาธารณสุข ให้การดูแลในกรณีเจ็บป่วยและช่วยเหลือในเรื่องเวชภัณฑ์

9) ศูนย์คนตาบอดขอนแก่น ศูนย์คนตาบอดภาคเหนือจังหวัดเชียงใหม่ ให้ความรู้ในเรื่องการดูแลนักเรียนเรียนร่วมที่มีความบกพร่องทางสายตาและการใช้อุปกรณ์ต่าง ๆ

10) มูลนิธิธรรมมิกชน ให้การช่วยเหลือในเรื่องทุนการศึกษา

บางโรงเรียนมีการประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในลักษณะการศึกษาดูงานบางโรงเรียนไม่ได้ประสานงานหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เนื่องจากกระยะทางในการติดต่อประสานงาน อยู่ไกลและเพิ่งเริ่มมีครูรับนักเรียนเรียนร่วมจึงไม่ได้ประสานงานกับหน่วยงานต่าง ๆ

ความต้องการการให้บุคลากรประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ผลการศึกษาพบว่าผู้บริหารและครูผู้สอนต้องการรับความช่วยเหลือและข้อเสนอแนะจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องด้านต่าง ๆ สำหรับผู้ปกครองต้องการให้ลูกได้รับความช่วยเหลือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

1.5 การให้ความรู้แก่บุคลากรที่รับผิดชอบ

แนวคิดในการให้ความรู้แก่บุคลากรที่รับผิดชอบ

ผลการศึกษาพบว่าโรงเรียนมีการพัฒนาทุกรูปแบบ ผู้บริหารให้การสนับสนุนอย่างเต็มที่ โดยการส่งเสริมสนับสนุนให้ครูที่รับผิดชอบเข้าร่วมอบรม ศึกษาเอกสารเกี่ยวกับเด็กพิเศษมีการพัฒนาให้บุคลากรให้มีความรู้เกี่ยวกับหลักสูตรการศึกษาพิเศษ จากการเข้าอบรมหลักสูตร การศึกษาพิเศษจำนวน 200 ชั่วโมง เป็นเวลา 16 วัน ได้รับเอกสารประกอบการอบรมมาศึกษาเพิ่มเติมจำนวน 14 เล่มและได้รับวุฒิบัตรภายหลังเสร็จสิ้นการอบรม เนื้อหาสาระของการอบรมได้แก่สาระความรู้เกี่ยวกับเด็กพิเศษทุกประเภทการฝึกปฏิบัติการเขียนแผนการสอนเด็กพิเศษและการคัดแยก นักเรียน ดังคำสัมภาษณ์จากผู้บริหาร ดังนี้

“บุคลากรที่รับผิดชอบมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษมากเลยครับเพราะเขาอบรมบ่อย”

ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ครูผู้สอนสอดคล้องกับคำให้สัมภาษณ์ของผู้บริหารโรงเรียนข้างต้นโดยครูผู้สอนให้ข้อมูลว่าพวกเขาได้รับการพัฒนาความรู้เกี่ยวกับการจัดการเรียนร่วม

ทั้งจากการเข้ารับการอบรม การศึกษาจากเอกสารและหรือการศึกษาดูงาน บางโรงเรียนบุคลากร
ไม่ได้เข้ารับการอบรมแต่ได้รับการศึกษาดูงานจากหน่วยงานที่ดูแลเด็กเฉพาะทางหรือในหน่วย
งานอื่นที่เกี่ยวข้อง รวมถึงการศึกษาเอกสารทำความเข้าใจด้วยตนเอง ดังคำสัมภาษณ์ดังนี้

“ไม่มีคะ ส่วนใหญ่จะศึกษาจากเอกสารและศึกษาด้วยตนเองคะ”

“ไปศึกษาดูงานคะไม่ได้รับการอบรม”

“ศึกษาจากเอกสาร 4 เล่ม แล้วก็ซื้อเอกสารจากจุฬามาศึกษาด้วยคะ”

“โดยส่วนตัวจะพัฒนาตัวเองอยู่เสมอ โดยการศึกษาดูงานจากเอกสาร หนังสือบ้าง
ตามโทรทัศน์ ตามสื่อต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการศึกษาพิเศษ”

ความต้องการการนิเทศการให้ความรู้แก่บุคลากรที่รับผิดชอบ

ผลจากการศึกษาพบว่าผู้บริหารต้องการให้มีการพัฒนาความรู้แก่คณะครูอย่าง
ทั่วถึง สำหรับครูผู้สอนต้องการให้มีการพัฒนาความรู้ด้านการศึกษาพิเศษสำหรับผู้ปกครอง
ต้องการเพียงแนวทางในการพัฒนาบุตรหลานให้เกิดการเรียนรู้

2. ด้านหลักสูตรและการใช้หลักสูตร

แนวคิดเกี่ยวกับหลักสูตรและการใช้หลักสูตร

ผลจากการศึกษาจากผู้บริหารโรงเรียนพบว่าโรงเรียนส่วนใหญ่ไม่มีการใช้หลักสูตร
เฉพาะในโรงเรียน แต่จะใช้หลักสูตรของเด็กปกติจัดการเรียนการสอนให้ทั้งเด็กปกติและเด็กพิการ
เรียนร่วม กิจกรรมด้านหลักสูตรและการใช้หลักสูตรเป็นงานเฉพาะของโรงเรียนซึ่งหมายถึง
ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนที่จะจัดดำเนินการให้กับผู้เรียนโดยครูต้องใช้ความอดทนมานะ
พยายามสอนเสริมให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษ ได้มีการเรียนรู้ ใกล้เคียงกับเด็กปกติ
ดังสรุปออกเล่า จากการสัมภาษณ์ ดังต่อไปนี้

“เอาหลักสูตรปกติมาใช้กับเขา เป็นหลักสูตรเฉพาะซึ่ง จะต้องให้เข้ากับ
ศักยภาพของ แต่ละบุคคล”

“ใช้ IEP ในการแก้ปัญหา ตั้งเป้าหมายเฉพาะราย”

“ส่วนใหญ่ก็จะใช้หลักสูตรทั่ว ๆ ไป จะเน้นให้เกิดการยอมรับในพฤติกรรมของ
นักเรียนให้ค่อยเป็นค่อยไปให้เป็นไปตามความสามารถของเขา”

“ส่วนใหญ่จะเป็นหลักสูตรปกติแล้วปรับคือตัวเรานั้นไม่รู้อยู่ตรงไหน หลักสูตรเฉพาะ
เด็กพิการเลยนี้ไม่มี มันมีไหม (หันมาถาม)...ส่วนใหญ่ครูเขาจะปรับเอง”

“ไม่มีหลักสูตรแน่นอน ไม่หลักสูตรเฉพาะหรอกเพราะแต่ละคนมีความแตกต่างกัน
โดยดูตามความสามารถของเด็กและจะดูเด็กที่ทำไม่ได้จริง ๆ ให้กับครูการศึกษาพิเศษนำมา
พัฒนาหลักสูตรจึงไม่แน่นอนเพราะแต่ละคนมีศักยภาพแตกต่างกัน”

“ไม่มีการใช้หลักสูตรกับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ”

“จะเป็นลักษณะกลุ่มสัมพันธ์ให้นักเรียนเป็นที่ยอมรับในห้องเรียนและจะต้องมีจิตวิทยาของเด็ก อาจมีการร้องเพลง เล่นเกม”

“เด็กแต่ละคนจะได้รับการพัฒนาทั้งทุกคนตามศักยภาพของเด็กเอง ไม่มีหลักสูตรแน่นอน”

“ไม่ได้จัดเป็นหลักสูตรเฉพาะ”

“หลักสูตรที่ใช้ส่วนใหญ่เป็นหลักสูตรปกติ ย้ำกิจกรรมการเรียนการสอนให้เขามีส่วนร่วม”

“นักเรียนแต่ละคนมีความสามารถไม่เหมือนกันการสอนจะยาก ครูต้องมีเทคนิคที่หลากหลาย”

“เนื่องจากอยู่ในภาวะจำกัด ครูต้องสอนนักเรียนปกติด้วย”

ในส่วนของผู้สอนจากการสัมภาษณ์พบว่า ในการสอนต้องปรับหลักสูตรปกติมาสอน และนักเรียนที่มีความบกพร่องแต่ละคนมีความแตกต่างกัน แต่ละคนต้องมีการแก้ไขปัญหาดังตรงกับความต้องการของเด็ก ครูผู้สอนต้องมีการปรับอยู่ตลอดเวลาเมื่อไม่มีหลักสูตรสำหรับเด็กพิเศษโดยเฉพาะในขณะนี้เด็กพิเศษมีความพิการทางร่างกายอย่างหลากหลาย เป็นความแตกต่างระหว่างบุคคลอย่างเด่นชัด 1 คน 1 รูปแบบและบางรายอาจพิการซ้ำซ้อน ดังนั้นรูปแบบการจัดหลักสูตรยังควรต้องหลากหลายตรงกับสภาพของผู้เรียน ครูส่วนใหญ่จึงใช้วิธีลดเกณฑ์สำหรับเด็กปกติลงมาให้เหมาะสม กับเด็กพิเศษ ซึ่งจากข้อมูลของผู้สอนกับผู้บริหารมีความสอดคล้องกันดังคำสัมภาษณ์ของผู้สอนดังนี้

“มีปัญหาเพราะเราไม่มีหลักสูตรเฉพาะทางในการสอนต้องปรับหลักสูตรปกติมาสอน”

“ไม่มีปัญหาเพราะสามารถใช้หลักสูตรปกติที่ปรับมาใช้กับเด็กพิเศษ”

“มีปัญหาและต้องได้รับการแก้ไขปัญหาดังตรงกับความต้องการของผู้เรียนแต่ละคน”

“นักเรียนมีความแตกต่างระหว่างบุคคล”

“ครูต้องมีครูปรับอยู่ตลอดเวลาและต่อเนื่อง”

“มีปัญหาบ้างเพราะนักเรียนมีหลายประเภทและครูพิเศษพบกับนักเรียนน้อย เพราะครูต้องสอนนักเรียนปกติด้วย”

“มีความยากง่ายต่างกันต้องจัดให้ผู้เรียนตามความเหมาะสมของแต่ละคนดูสภาพของผู้เรียนด้วย”

“ความยากง่ายจะต่างกันออกไปนะ ก็จะขึ้นอยู่กับเด็กแต่ละคนว่าจะมีความสามารถแค่ไหน”

“ยากง่ายต่างกันต้องจัดให้ผู้เรียนตามความเหมาะสมของแต่ละคน”

“เหมาะสมกับนักเรียนบางคน เพราะแต่ละคนมีความแตกต่างกัน”

“เด็กแต่ละคนมีศักยภาพไม่เหมือนกันมีความแตกต่างกัน”

“ต้องจัดให้ผู้เรียนตามความเหมาะสม...”

“มีความยากง่ายต่างกันและในการสอนนักเรียน ครูบางคนจะบ่นว่าเป็นภาระแต่ทุกคนก็สอนเท่าที่ทำได้”

ความต้องการการนิเทศหลักสูตรและการใช้หลักสูตร

ผลจากการศึกษาด้านหลักสูตรและการใช้หลักสูตรพบว่า ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนมีความต้องการหลักสูตรเฉพาะทางและการใช้หลักสูตรให้กับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษที่เรียนร่วมในโรงเรียนพร้อมทั้งต้องการให้ครูทุกคนมีความเข้าใจในการจัดการเรียนร่วมและ ผู้ปกครองมีความต้องการเพียงให้โรงเรียนดำเนินการตามความเหมาะสมกับบุตรหลานของตน

3. ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

แนวคิดในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนดำเนินการในรูปแบบการจัดทำ IEP และ IIP เป็นกิจกรรมที่บุคลากรทุกฝ่ายมีส่วนร่วม นับตั้งแต่ผู้บริหารโรงเรียนที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอน การนิเทศการสอนและการอำนวยความสะดวกให้การสอนของครูเป็นไปตามกรอบเป้าหมายที่วางไว้ ครูผู้สอนและครูผู้รับผิดชอบการสอนเด็กพิเศษจะร่วมมือกันเก็บข้อมูล IEP และ IIP จาก ผู้ปกครองร่วมกันจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยมีครูผู้รับผิดชอบเด็กพิเศษเป็นแกนนำ ผู้ปกครองเองก็มีส่วนร่วมในการจัดทำ IEP และ IIP มีส่วนร่วมดูแลบุตรหลานที่บ้านให้ดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ที่เป็นไปในแนว สอดรับกับการดำเนินงานของครูที่โรงเรียน ทำให้เด็กพิเศษมีพัฒนาการที่ดีขึ้น ในการเก็บข้อมูล ผู้รับผิดชอบจะจัดเก็บลักษณะเป็นแฟ้มข้อมูลหรือจัดทำเป็นแผนการสอนที่มี เด็กประเภท LD อยู่ มีการจัดการประชุมคณะกรรมการ ครู ผู้ปกครอง และผู้เกี่ยวข้อง ซึ่งแจ้งการทำ IEP และ IIP ให้ทุกคนทราบ หาพื้นฐานของเด็กแต่ละคนและวางแผนผลที่คาดว่าจะได้รับเป็นเกณฑ์

กิจกรรมการเรียนการสอนของครูผู้สอน จากการสัมภาษณ์ครูผู้สอนพบว่ามี การเก็บข้อมูล นักเรียนเป็นรายบุคคล เพื่อนำมาจัดทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล(IEP)และแผนการสอนรายบุคคล (IIP) โดยครูผู้สอนจะสัมภาษณ์ผู้ปกครองนักเรียน สัมภาษณ์ครูประจำชั้นและสอบถามจากเพื่อนนักเรียนในชั้นประกอบกับการสังเกตนักเรียนในช่วงเวลาต่าง ๆ ครูผู้สอนบางคนก็ไปเก็บข้อมูลถึงบ้านผู้ปกครอง หรือใช้การสอบถามข้อมูลจากที่ประชุม ครู – ผู้ปกครอง ดังปรากฏในคำให้สัมภาษณ์ดังต่อไปนี้

“โดยการสอบถามผู้ปกครองคะ และสังเกตพฤติกรรมนักเรียนที่อยู่ในห้องเรียนด้วย”

“ดูจากภาพรวมและคัดกรองนักเรียนจากการสังเกตพฤติกรรม”

“ให้ครูประจำชั้น ครูประจำวิชา คอยสังเกตให้”

“มีการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นรายบุคคล พอได้ข้อมูลแล้วก็จะนำข้อมูลมาประมวลผลและดูแลเด็กเป็นรายกรณี”

“มีการวิเคราะห์คือ นำมาคุยกันระหว่างครูผู้สอน แล้วก็ผู้บริหาร ครูประจำชั้น เมื่อทำแผนการพัฒนาผู้เรียนให้มีการสอนอย่างไร แบบไหนได้บ้าง”

ทั้งนี้การเก็บข้อมูลของครูผู้สอน เพื่อจัดทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล(IEP)และแผนการสอนรายบุคคล(IIP) ในโรงเรียนแกนนำด้านการศึกษาพิเศษที่ครูผู้สอน ผู้บริหารโรงเรียนต้องร่วมมือกับบุคลากรอื่นในการดำเนินงาน ในการจัดทำ IEP หรือ IIP ในกลุ่มครูผู้สอน ได้ให้ข้อมูลไว้ตรงกันกับผู้บริหารโรงเรียนการจัดทำ IEP หรือ IIP ครูผู้สอนมิได้จัดทำขึ้นตามลำพัง หากแต่มีการระดมสรรพกำลังจากบุคลากร ในโรงเรียนมาร่วมด้วย ช่วยงานให้สำเร็จเสร็จสิ้นลงไปได้โดยใช้กลยุทธ์ ทางการบริหารจัดการ ออกเป็นคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานของโรงเรียน ทั้งนี้ขอยกคำพูดจากการสัมภาษณ์ประกอบให้เห็นดังต่อไปนี้

“มีค่ะ มีการวางแผนร่วมกันระหว่างครูผู้สอน ครูประจำชั้น

“ให้ครูทุกคนมีส่วนร่วมในการวางแผนและนำสื่อการเรียนการสอนร่วมกันค่ะ ซึ่งส่วนใหญ่แล้วนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษของเราจะเรียนอยู่ในทุกชั้นเรียน ครูทุกคนมีส่วนร่วมในการสอนและจะนำนักเรียนมาสอนบางเวลาในห้องสอนเสริม”

“มีการแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำ IEP” ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ได้แก่ อาจารย์ผู้รับผิดชอบ ผู้บริหาร ฝ่ายวิชาการ และคณะครูทุกท่าน”

“มีการแต่งตั้งคณะกรรมการ มีผู้บริหาร ผู้ปกครองนักเรียนและครูทุกคนในโรงเรียน”

“มีการแต่งตั้งคณะกรรมการ” “มีผู้บริหาร ผู้ปกครอง ครูประจำชั้น ครูผู้สอนและนักเรียน”
“โดยการประชุมค่ะ โดย ผอ. ตั้งคณะกรรมการ 7 คน โดย ผอ.เป็นประธานนะค่ะ”

อย่างไรก็ดี การดำเนินการจัดทำ IEP และ IIP ในโรงเรียนแกนนำการศึกษาพิเศษ มีการดำเนินงานไม่ครบถ้วน จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียน พบข้อมูลว่ามีผู้บริหาร 2 โรงเรียนไม่เคยรับทราบแนวดำเนินการจัดทำ IEP มาก่อนและไม่สามารถจัดดำเนินการทำ IEP ได้ ส่งผลให้ครูผู้สอน ไม่มีการจัดทำ IEP และ IIP ในการจัดการเรียนการสอนให้เด็กพิเศษ

นอกจากการเก็บข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล การจัดทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) และแผนการสอนรายบุคคล(IIP)เพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอนเด็กพิเศษโดยมีการประสานงานกับบุคลากรที่เกี่ยวข้องเพื่อรับทราบข้อมูลทำความเข้าใจร่วมกันและร่วมมือกันดำเนินงาน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การประสานแผนการสอนรายบุคคลกับแผนการสอนปกติที่ครูและบุคลากรอื่น ในโรงเรียนจะมีการพูดคุยวางแผนร่วมกันทั้งในรูปแบบและนอกรูปแบบแล้ว การจัดการสอนให้กับเด็กพิเศษ โรงเรียน ก็ได้รับความร่วมมือจากครูและบุคลากรอื่น ๆ เช่นกัน

กิจกรรมการจัดการเรียนการสอนและกิจกรรมเสริมที่จัดให้กับนักเรียนพิเศษดังกล่าวนี้ ในการสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียน พบข้อมูลที่สอดคล้องกันกับครูผู้สอนได้แก่ กิจกรรมการเล่านิทานร้องเพลงกิจกรรมประกอบเพลง การเข้าค่าย การจัดการแสดงต่างๆ การสอนเสริมนอกเวลา การสอน ในวันหยุด การให้งานเพิ่มเป็นพิเศษ โดยกิจกรรมที่จัดมีทั้งในห้องเรียน และนอกห้องเรียน

มี 2 โรงเรียนที่ผู้บริหารมีนโยบายถึงครูผู้สอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษ สนับสนุนให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษกล้าแสดงออกตามศักยภาพของเด็กที่เขามีอยู่ให้เต็มที่ เด็กที่มีความต้องการพิเศษ ได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมที่โรงเรียนจัด และจัดให้เด็กได้มีส่วนร่วมในงานต่างๆพร้อมทั้งการจัด ให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษได้เรียนในสิ่งที่ชอบ สิ่งที่น่าสนใจคำสัมภาษณ์จากผู้บริหารดังนี้

“ได้สนับสนุนให้ (นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ) กล้าแสดงออกตามศักยภาพของเด็กที่เขามีอยู่ให้เต็มที่ให้ไปร่วมกิจกรรมต่างๆเกี่ยวกับที่เขาจะทำ แม้แต่การจัดกิจกรรมภายในโรงเรียนอย่างวันแม่ วันเด็ก เด็กจะเข้าร่วมกิจกรรมเราจะต้องจัดให้เด็กเขามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมนั้นๆ การแห่เทียน การแห่อะไรเกี่ยวกับชุมชน เขาก็จะมีส่วนร่วม เป็นต้นว่า เขาสามารถตีฉิ่ง ตีฉาบ ในกระบวนกลองยาว เราก็จะสนับสนุนเขาเต็มที่โดยจะส่งเสริมให้เด็กคนๆไปเรียนหรือไปตีในวิชานี้ หรือว่าดนตรีไทยนะ เราสามารถที่จะ ขอวิทยากร ภายนอกมาช่วยสอน และร่วมกิจกรรมกับเราด้วย”

“กิจกรรมที่โรงเรียนจัดขึ้น เด็กที่มีความต้องการพิเศษส่วนหนึ่งจะกล้าแสดงออก โดยเขาจะสมัครเอง จัดกลุ่มเอง เช่นวันสำคัญๆ วันแม่ วันสุนทรภู่ วันภาษาไทย โรงเรียนสนับสนุนโดย กวรมอบเกียรติบัตร ให้คำชมเชย ประกาศหน้าเสาธง เพื่อให้เขาได้เกิดความรู้สึกภูมิใจ บางครั้งก็มอบเป็นรางวัลหน้าเสาธงในตอนเช้า ส่วนใหญ่จะเอาไปใส่ในเรื่องของกำลังใจ”

ผลการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนดังกล่าวส่วนใหญ่ได้ค่อนข้างดี ในโรงเรียนแกนนำด้านการศึกษาพิเศษ ซึ่งนักเรียนได้รับการพัฒนาขึ้น มากน้อยต่างกันโดยดูตามศักยภาพของของแต่ละบุคคลตามเกณฑ์ที่โรงเรียนตั้งไว้ ผู้ปกครองเกิดความเข้าใจในลูกของตนเองมากขึ้น เช่น ข้อมูลจาก ผู้บริหารกล่าวว่า

“นักเรียนมีความก้าวหน้าขึ้นกันทุกคน มากน้อยต่างกัน โดยดูจากผลที่ครูการศึกษาพิเศษส่งมาให้ดูทุกครั้ง”

“นักเรียนสามารถพัฒนาได้ ตามศักยภาพของแต่ละบุคคล ตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ ผู้ปกครองเข้าใจ ในลูกของตนมากขึ้น”

“เด็กจะมีความสุขมากเมื่อมาโรงเรียน”

“มีจุดหนึ่งก็คือ เวลาเรียนกับเด็กปกตินี้ะ เขาเองเขาจะไปของเขาเรื่อยๆแต่ถ้าเป็นกิจกรรมในห้องเรียนนี้ (ห้องสอนเสริมการศึกษาพิเศษ) เขาจะกระตือรือร้น ถ้าครูการศึกษาพิเศษ

“ไม่มาเขาจะนั่งรอ ถ้าตอนกลางวันเขาจะไม่ไปเล่น เขาจะมานั่งที่ห้องนี้ มาเล่นเกม มาเล่นจิกซอร์ ต่อภาพ”

“อยู่ในเกณฑ์น่าพอใจแต่ไม่ถึงที่สุด”

“นักเรียนพัฒนาขึ้นมากตามศักยภาพของแต่ละคนในทางที่ดีขึ้น พร้อมขึ้น”

ข้อมูลจากครูผู้สอนพบว่าผลจากการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนนักเรียนได้รับการพัฒนา มีพฤติกรรมไปทางบวก ตามศักยภาพของแต่ละคนและได้รับการยอมรับ ดังครูผู้สอนท่านหนึ่งกล่าวว่า

“พอใจมาก เพราะนักเรียนสามารถพัฒนาตนเองไปในทางที่ดีและมีพฤติกรรมไปในทางบวก มากขึ้น”

“ส่วนมากนักเรียนจะใช้ชีวิตในชุมชน การเรียนการสอนเหมือนคนในครอบครัวเดียวกันให้ความรู้สึกดี”

“เด็กเกิดความสนใจและมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม”

“เด็กมีการพัฒนาขึ้นบ้างตามศักยภาพของแต่ละคน...”

“นักเรียนชอบเพราะมีส่วนร่วมในกิจกรรมแต่ละครั้ง”

“อย่างเด็กหญิงหทัยรัตน์ สุขใจ เขาบอกเรื่องเรื่องการอ่านเราจะพัฒนาการอ่านจนเขาสามารถอ่านได้ เราก็ภูมิใจแล้วค่ะ”

“เด็ก ๆ สามารถทำได้ดี หล้าแสดงออกและมีสุขภาพจิตดี แต่เรียนยังไม่ตรงตามจุดประสงค์ ที่ตั้งไว้ใน IEP”

“พอใจค่ะ เด็ก ๆ ได้รับการพัฒนาและช่วยเหลือตนเองในชีวิตประจำวันได้”

“นักเรียนชอบ เพราะได้รับประโยชน์ในการใช้ชีวิต...” “พอใจค่ะ พอใจมาก”

ในกลุ่มผู้ปกครองนักเรียนได้สะท้อนผลจากการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอนและโรงเรียนว่านักเรียนมีพัฒนาการที่ดีขึ้น มีความพอใจในการจัดการเรียนการสอนของครูและได้รับการรายงานจากครูผู้สอนถึงพัฒนาการของเด็ก ดังคำให้การสัมภาษณ์

“ลูกมีการเรียนรู้มากขึ้น อย่างพอกลับมาบ้านจะเล่าให้ฟังและชอบปลุกผัก”

“ลูกพัฒนาขึ้นจากเขียนหนังสือไม่ได้ ก็พอเขียนได้บ้าง”

“ไม่มีส่วนร่วมแต่รับรู้นะ เพราะครูเขาบอก...” “เด็กมีการพัฒนาขึ้นตามลำดับ”

“เด็กพัฒนาขึ้นเช่นกลับไปบ้านจะช่วยทำสวน ชอบเล่นกีฬา”

“ลูกได้รับการพัฒนาและมีเพื่อน”

“พอใจ ลูกพัฒนาขึ้น ทำการบ้านได้ เขียนหนังสือได้...” “เกี่ยวกับเรื่องการจัด การเรียนการสอนของครูที่โรงเรียนจัด มีการจัดให้เด็กได้ทำด้วยตนเองเด็ก ๆ เขาช่วยกันดีนะ”

“เด็กได้ศึกษาในโรงเรียนและหาความรู้อ่านได้ เขียนได้ เข้ากับเพื่อน ๆ ได้ มีสังคม และมีความรู้ด้านงานอาชีพในห้องถื่นอย่างทำไม้กวาดก็จะฝึกเขาด้วย”

การปฏิบัติงานสอนของครูผู้สอน นอกจากจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียน การจัดกิจกรรมการสอนนอกชั้นเรียนและการจัดกิจกรรมอื่น ๆ ตามโอกาสอันสำคัญต่างๆ ดังกล่าวมาแล้วจากการสัมภาษณ์ยังพบข้อมูลที่บอกถึงภารกิจพิเศษของครูอีกประการหนึ่งได้แก่ การดำเนินการบำบัดและฟื้นฟูสมรรถภาพทางร่างกายของเด็กที่มีความต้องการพิเศษในความรับผิดชอบ

กระบวนการฟื้นฟูสมรรถภาพหรือพัฒนาศักยภาพของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษจะเริ่มจาก การนำเด็กที่สงสัยว่าจะเป็นเด็กที่มีความต้องการพิเศษไปพบแพทย์เพื่อตรวจเมื่อผ่านการตรวจก็จะ ประสานงานกับครูประจำชั้น ผู้ปกครองว่ามีแนวทางการแก้ไขอย่างไรร่วมกันวางแผนในการพัฒนาเด็ก ในระหว่างการเรียนการสอน เมื่อมีเวลา ครูจะนำไปพบแพทย์เพื่อขอคำแนะนำและให้การช่วยเหลือ ในรายที่มีอาการหนัก เกินความสามารถของครูและผู้ปกครองก็จะส่งต่อแพทย์เพื่อให้การ ช่วยเหลือต่อไปในขณะที่เดียวกันระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง ได้จัดให้มีการอบรม ให้ความรู้แก่ ผู้ปกครอง ซึ่งมีการตอบรับจากผู้ปกครองอย่างดี มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและพัฒนานักเรียน ร่วมกัน ดังตัวอย่างข้อมูลการให้คำสัมภาษณ์ ผู้ปกครองนักเรียน นี้

“ครูเขาจะมาหาที่บ้าน มาให้ความรู้ มาตามลูกไปเรียน บางครั้งมาพาไปหาหมอ”

“ครูเขาจะมาที่บ้าน มาให้ความรู้”

ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียน ให้ความชัดเจนเกี่ยวกับการดำเนินงานด้านฟื้นฟู สมรรถภาพนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษดังต่อไปนี้

“จัดบริการ โดยส่งพัสดุส่งสมรรถภาพทางร่างกาย ครูที่รับผิดชอบเขาจะดูแลตรงนี้ เขาได้รับการอบรมมา”

“มีการพัฒนากล้ามเนื้อ โดยการจัดหยาบพร้อมการเรียนรู้กับเด็ก มีกระจกฝึกพูดส่วนใหญ่จะเป็นสื่อของเด็กด้านสติปัญญา ครูการศึกษาพิเศษเป็นผู้จัดหา โดยโรงเรียนมีงบประมาณในการจัดซื้อ”

นอกเหนือจากการจัดการเรียนการสอน การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่โรงเรียนดำเนินการไปควบคู่กับการบำบัดและฟื้นฟูสมรรถภาพทางร่างกายของผู้เรียน กิจกรรมนิเทศทางการศึกษาได้มีส่วนช่วยเหลือในการแก้ปัญหาที่เกิดจากการจัดการเรียนการสอนและเป็น การสะท้อนภาพการทำงานเป็นการพัฒนางานของครูผู้สอนและของโรงเรียนให้เที่ยงตรงตามเป้าหมายที่มีหนดไว้

กิจกรรมการนิเทศการจัดการเรียนการสอนที่สำรวจพบจากการสัมภาษณ์ว่าครูผู้สอน และผู้บริหารโรงเรียนพบว่า ครูผู้สอนได้รับการกำรับดูแลอย่างสม่ำเสมอทั้งจากผู้บริหารโรงเรียนศึกษานิเทศก์ และบุคลากรอื่นที่เกี่ยวข้อง

ผลการนิเทศคือได้กล่าวมาแล้วทำให้บุคลากรมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้หลักสูตร การจัดการเรียนการสอน สามารถจัดการศึกษาให้กับเด็กพิเศษได้ผลตามเป้าหมายดังคำยืนยันจากการสัมภาษณ์ผู้บริหารดังต่อไปนี้

“บุคลากรที่รับผิดชอบ มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ”

“ได้รับการนิเทศจากศึกษานิเทศก์ระดับอำเภอและจังหวัดทำให้มีการแก้ไขปัญหาการใช้หลักสูตรสำหรับเด็กพิการเรียนร่วมอยู่ตลอดปรับตลอด”

“ได้รับการนิเทศจากบุคลากรทางการศึกษามีการจัดการอบรมทำให้บุคลากรมีความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรเป็นอย่างดี”

ด้านความต้องการการนิเทศการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

ผลจากการวิจัยด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนดังกล่าวพบว่า ผู้บริหารโรงเรียนต้องการให้มีการนิเทศจากหน่วยงานที่จัดการเรียนการสอนเฉพาะทางโดยตรงหรือบุคลากรทางการศึกษาในการให้ความรู้สำหรับครูผู้สอนที่มีความต้องการคำแนะนำการจัดการกิจกรรมการเรียนการสอนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษได้แก่ การคัดแยกนักเรียนความเข้าใจในการจัดทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) และแผนการสอนรายบุคคล (IIP) ที่ชัดเจน และผู้ปกครองต้องการเพียงให้เด็กได้รับการยอมรับจากสังคมมีเพื่อน ได้รับการพัฒนาอย่างเหมาะสม

4. ด้านสื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอน

แนวคิดว่าสื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอน

ผลการวิจัยจากการสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียนแกนนำด้านการศึกษาพิเศษพบว่า สื่อ และอุปกรณ์ ใช้งบประมาณที่ได้จัดซื้อทั้งนี้ สื่อ อุปกรณ์ที่สำรวจพบ ได้แก่ อุปกรณ์วาดภาพ ระบายสี ของเล่น รูปภาพ เครื่องพิมพ์อักษรเบรลล์ แวนดา หูฟัง เครื่องช่วยฟัง Walker (เครื่องช่วยเดิน) VDO และคอมพิวเตอร์ โดยสื่อที่ใช้ ได้มาจากงบประมาณค่ารายหัวเด็ก ชนิดของสื่อที่จัดหาหรือสร้างขึ้นแต่เนื่องจากการได้งบประมาณน้อยบางครั้งจึงขอรับจากประชาสงเคราะห์จังหวัดและผู้มีจิตศรัทธา เช่น แวนดา หูฟัง Walker (เครื่องช่วยเดิน) เป็นต้น หรือ ขอรับจากหน่วยงานอื่นที่เป็นเครือข่าย ได้แก่ โรงพยาบาลพุทธชินราช ศูนย์การศึกษาพิเศษ เบ็ญจการศึกษา 7 ประชาสงเคราะห์จังหวัด และศูนย์การศึกษาพิเศษสถาบันราชภัฏ พิบูลสงครามประเภทเอกสารและเข้าร่วมกิจกรรม ขอสนับสนุนเครื่องช่วยต่าง ๆ การตรวจวัด IQ การถ่ายภาพบำบัด

จากการใช้สื่อ อุปกรณ์ จัดการเรียนการสอนต้องการให้มีความหลากหลาย ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาในประเด็นการประสานงานกับเครือข่ายเพื่อการแลกเปลี่ยนการใช้สื่อ เทคโนโลยี สิ่งอำนวยความสะดวก พบว่ามี 6 โรงเรียน ที่มีการดำเนินงานส่วนอีก 3 โรงเรียนไม่มีการดำเนินงาน

ในจำนวน 6 โรงเรียนมีลักษณะการดำเนินงานที่แตกต่างกัน ได้แก่

1. การแลกเปลี่ยนโดยตรง
 2. นำบุคลากรไปช่วยสร้างสื่อ
 3. การเข้าไปศึกษาดูงานแล้วนำความรู้ที่ได้กลับมาสร้างสื่อ ปรับปรุงสื่อให้เหมาะสมใช้ในโรงเรียนตนเอง
 4. ขอรับการสนับสนุนจากหน่วยงานที่มีศักยภาพ
- ดังคำสัมภาษณ์

“ขอสนับสนุนเครื่องช่วยต่าง ๆ จากโรงพยาบาลพุทธชินราช ศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 7 ประชาสงเคราะห์จังหวัด และศูนย์การศึกษาพิเศษสถาบันราชภัฏพิบูลสงคราม”
“มีการศึกษาดูงานโรงเรียนบ้านหัววังกว้าง โรงเรียนบึงกระดานและ โรงเรียนศึกษาพิเศษ”

“เราก็ไปดูที่ราชภัฏบ้าง ที่ศูนย์บ้าง แล้วครูเขาก็นำมาปรับปรุงแล้วหาเพิ่มทำเพิ่มตามความเหมาะสม”

ส่วนใน 3 โรงเรียนที่ไม่มีภาวะสถานเครือข่ายนั้นมี 1 โรงเรียนที่ไม่มีภาวะประสานงานกับเครือข่ายในการแลกเปลี่ยนการใช้สื่อ เทคโนโลยี สิ่งอำนวยความสะดวก คือ โรงเรียนบ้านนาจานและอีก 2 โรงเรียน ไม่มีมีเวลาเข้าร่วมประชุมและไม่ได้ประสานงานกับเครือข่าย

ในส่วนของผู้สอน ข้อมูลจากการสัมภาษณ์พบว่าโรงเรียนมีความพร้อมสามารถพัฒนาสื่อ และอุปกรณ์การเรียนการสอนได้โดย ใช้งบประมาณของโรงเรียนจัดทำเอง โดยนำไป ใช้ได้ทั้งเด็กปกติและเด็กพิเศษใช้ร่วมกันโดยไม่ต้องไปขอรับความช่วยเหลือจากเครือข่ายอื่น ๆ สื่อที่ผลิต ขึ้นใช้ ได้แก่ “แผนภาพ มีตราแบบทดสอบ แบบฝึกสำหรับนักเรียน หนังสือแบบคัดลายมือส่วนใหญ่เป็นของเด็กปัญญา วิชาคณิตศาสตร์ การอ่านเขียน การพัฒนากล้ามเนื้อมัดเล็ก สื่อเหล่านี้ครูผู้สอนจัดทำขึ้นด้วยตนเอง เพื่อให้ประกอบบทเรียน โดยเมื่อผลิตใช้แล้วอาจมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้วิธีผลิตและใช้สื่อ ในระหว่างโรงเรียนเครือข่ายที่เปิดสอนเด็กพิเศษด้วยกัน ดังตัวอย่างคำสัมภาษณ์

“มีจากโรงเรียนบึงกระดานคะเขาจะมีสื่อและได้แลกเปลี่ยนความรู้ซึ่งกันและกัน”
“เป็นบางครั้งในการแลกเปลี่ยนความรู้ในการใช้สื่อกับเด็กพิเศษ”

“มีคะ ได้รับการช่วยเหลือและขอแนะนำ รวมทั้งมีการแลกเปลี่ยนสื่อกันด้วยอย่างที่โรงเรียนอื่นทำ สื่อที่เราไม่ได้ทำ อีกอย่างหนึ่งและทดลองใช้แล้วดี ก็จะมาแลกเปลี่ยนกัน โดยได้คำแนะนำการใช้ การเก็บรักษา”

สำหรับผู้ปกครองจากการสัมภาษณ์ไม่ได้แสดงความคิดเห็นใด ๆ
ความต้องการการนิเทศด้านสื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอน

ผลจากการวิจัยด้านสื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอนดังกล่าวพบว่า ผู้บริหารต้องการงบประมาณที่เพียงพอในการจัดซื้อ สำหรับครูผู้สอนมีความต้องการได้รับความรู้และการใช้สื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอนจากโรงเรียนเฉพาะทางหรือหน่วยงานที่ดำเนินการด้านการศึกษาพิเศษและ ผู้ปกครอง ต้องการสื่อและอุปกรณ์ที่เหมาะสมกับลูกของตน

5. ด้านการวัดผลและประเมินผล

แนวคิดด้านการวัดผลประเมินผล

ผลการวิจัยจากการสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียนวิเคราะห์ข้อมูลได้ว่าครูประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษจากการค้นพบครูผู้สอนยังขาดความเข้าใจ รูปแบบในการวัดผลประเมินผล ไม่อาจจับประเด็นได้ชัดเจนนักส่วนใหญ่จะสนทนาในที่ประชุมว่ามีเกณฑ์วัดผลอย่างไรหรือมีการประเมินโดยการสังเกต ดังตัวอย่างผู้บริหารบางท่านกล่าวว่า

“คือผมไม่รู้จะเด็กที่ว่าด้านสติปัญญาประเมินจะมีความสามารถอยู่ในระดับนี้ ระดับนั้นะ ผมไม่รู้จะไปเทียบกับตรงไหน ซึ่งถ้ามีเกณฑ์ออกมาเต็ม 100 แต่นักเรียนได้ไม่เท่าไร แต่มันก็ดีในระดับหนึ่งของเขาใช่ไหม”

“เราประเมินโดยการใช้สายตาประเมินโดยการสังเกต”

อย่างไรก็ตามมีบางโรงเรียนพยายามสร้างเกณฑ์การวัดผลประเมินผลออกมาใช้ในระดับหนึ่งได้แก่ ครูจะวัดวัด เช่น เลขเด็กปกติอาจทำได้ 5 ข้อแต่เด็กปกติอาจทำได้ 3 ข้อ และให้ครูประเมิน วัดผลให้แตกต่างกันตามความสามารถที่เด็กต่างกัน การวัดผลประเมินผลโดยการแยกเด็กปกติกับ เด็กพิเศษ ดังผู้บริหารท่านหนึ่งกล่าว

“ใช้การวัดผลของเด็กแยกต่างหาก ให้ครูการศึกษาพิเศษวัดผลประเมินผลเด็กเองมีทักษะเพิ่มเติมอย่างไร ทำได้มากกว่าคนอื่นเพียงใด เช่นวิชาการงาน วิชา สปช. จะประเมินให้ต่ำกว่านักเรียนทั่วไป”

“การวัดผลประเมินผลตามสภาพจริง เราต้องเข้าใจนักเรียนว่า นักเรียนขนาดไหนทำได้ขนาดนี้แล้วถือว่าผ่านแล้ว ก็เอาเกณฑ์ของเด็กปกติมาเทียบ”

ผลจากการวัดผลประเมินผลพบว่ากลุ่มผู้บริหารโรงเรียนมีความพึงพอใจในผลงานเพราะเด็กมีพฤติกรรมดีขึ้น มีการพัฒนาดีขึ้น มีความพึงพอใจในคุณภาพของนักเรียน ดังข้อมูลการสัมภาษณ์ดังนี้

“มีความพอใจ มีความพอใจในทรัพยากรเท่านี้ บุคลากรเท่านี้อะไรเท่านี้ ผมมีความพอใจ อย่างยิ่งที่สามารถจัดได้ขนาดนี้ เพราะเราได้ทำอย่างเต็มที่ของตามศักยภาพของเรามี”

“ยกตัวอย่าง...สมมุติว่าคนนั้นจะเป็นเด็กพิเศษนะ แต่ก็สามารถไปหว่านแห สามารถที่จะขับรถช่วยพ่อแม่มันเกี่ยวข้าวได้ สามารถที่จะทำแปลงผัก สามารถที่จะปลูกผักได้ สามารถ

ที่จะปะ จักรยานของมันได้ มันก็ได้แสดงว่ามันทำเต็มศักยภาพของมันแล้ว มันมีศักยภาพเท่านี้ นะเวลานี้ อายุขนาดนี้นะครับ”

ผู้บริหารท่านหนึ่งให้ข้อมูลว่า คุณภาพของนักเรียน น่าพอใจ เพราะ การมาอยู่ โรงเรียนมาเรียนร่วมกับเด็กปกติ ก็ส่งผลดีกว่าอยู่ที่บ้าน ได้พัฒนา รู้จักเพื่อนฝูง หมายถึงการพัฒนาที่สามารถ ปรับตัวเข้าได้กับผู้อื่นได้ นักเรียนได้รับการกระตุ้น อยู่ร่วมในสังคม อยู่ร่วมกับเพื่อนฝูง ก็เป็นการพัฒนาอย่างหนึ่ง เกิดการเปลี่ยนแปลงในพฤติกรรมต่างๆ ในตัวนักเรียนเอง ในสิ่งที่ดีขึ้น ผู้บริหารท่านหนึ่งกล่าวว่า

“เด็กคนนี้..อยู่ที่บ้านอยู่กับพ่อแม่เขา เขาไม่ยอม เขาไปทำงานกันเด็กอยู่ที่บ้าน จากเด็กที่เดินไม่ได้ เพื่อน ๆ เขาพุงจนเดินได้แล้วเราก็ได้ครูการศึกษาพิเศษมาช่วยสอน...เด็กคนนี้ดีมากเลย เขานี้จะมีเพื่อนช่วยพุงมาเคารพธงชาติ เวลากลับเขาจะปล่อยให้เดินเองแต่ก็คอยระวังเพื่อเขา บางทีล้มลงในป่าหญ้า....เจอครูคนไหนก็แปปปีหมุด อยู่รังนี้ก็เป็นส่วนหนึ่งนะ”

“การได้มาเรียนร่วมกับเด็กปกติของเด็กที่มีความต้องการพิเศษคือ การยื่นโอกาสและการปรับตัว ใช้ชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างไม่แปลกแยก.นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ สามารถพัฒนาศักยภาพของแต่ละคนได้ดีขึ้น มีความสุขในสังคม และสามารถอยู่กับผู้อื่นได้ ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ได้ดี อีกส่วนหนึ่งก็มีประเภทที่เข้าสังคมไม่ได้โดนแกล้งตลอด ผู้บริหารจะพยายามดูแลก็สอน จะดูสังคมที่เขาเล่น”

ในส่วนของผู้สอนได้สรุปสภาพของการวัดผลประเมินผลการเรียน ของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ เป็นมาตรฐานการดำเนินงานไม่เห็นเด่นชัดเป็นรูปธรรม ส่วนใหญ่จะเป็นการใช้ ดุลยพินิจส่วนตัว ในการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนและการวัดผลประเมินผลให้กับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ดังข้อมูลจากการสัมภาษณ์ดังนี้

“ครูผู้สอนไม่เข้าใจปัญหาของนักเรียนและการใช้หลักสูตรอาจเป็นเพราะมีการเปลี่ยนแปลงการใช้หลักสูตรใหม่ แล้วปัญหาอีกอย่างก็คือการวัดผลประเมินผล” “นักเรียนมีความแตกต่างกันระหว่างบุคคล”

“ใช้แผนการสอนปกติแล้วปรับเนื้อหาและการทำงานการวัดผลประเมินผลให้มีเกณฑ์ต่ำลง”

ทั้งนี้เนื่องจากสภาพของนักเรียนพิเศษมีความแตกต่างระหว่างบุคคลสูง 1 คนอาจจะมี 1 หรือ 2 รูปแบบ ครูผู้สอนประสบปัญหาในการจัดเตรียมการสอนและการวัดผลประเมินผลเพราะนักเรียนแต่ละคนมีความต้องการที่ต่างกัน การดำเนินการสอน การวัดผลประเมินผล ยากง่าย ต่างกัน มีปัญหาต้องแก้ไขปัญหาให้ตรงกับความต้องการของผู้เรียนแต่ละคน ต้องจัดให้ตามความเหมาะสมของแต่ละคน ดังผู้บริหารท่านหนึ่งกล่าว

“ยากง่ายต่างกัน ต้องจัดให้ผู้เรียนตามความเหมาะสมของแต่ละคน”

“มีปัญหาคือสภาพเด็กต่างกัน มารวมกันย่อมจะมีปัญหา”

เมื่อมองไปที่ผู้ปกครองนักเรียน สภาพการวัดผลประเมินผลนั้นมิได้อยู่ในความใส่ใจทำนองเดียวกับครูผู้สอน ผู้ปกครองมีความพึงพอใจเพียงระดับที่บุตรหลานของตนเองได้เรียนได้รับ การดูแลให้มีศักยภาพคล้ายคลึงกับเด็กปกติใน “ระดับหนึ่ง” ส่วนประสิทธิภาพ คุณภาพของการเรียน มิได้ใส่ใจนัก ดังข้อมูลที่ว่า

“เกี่ยวกับเรื่องการจัดการเรียนการสอนของครูที่ทางโรงเรียนจัดให้อีกอย่างคือพอใจที่ได้มีโครงการเรียนร่วมเข้ามาใกล้บ้าน จะได้ใกล้ชิดกับลูก”

ความต้องการการนิเทศด้านการวัดผลประเมินผล

ผู้บริหารและครูผู้สอนต้องการได้รับการนิเทศเกี่ยวกับรูปแบบการวัดผลและประเมินผลมีความเป็นมาตรฐานไปในทางเดียวกัน ด้านผู้ปกครองต้องการให้บุตรหลานได้รับการพัฒนาความแนวทางของโรงเรียน

มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม
Pibulsongkram Rajabhat University